

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M.A. YOGA

EXAMINATION : MAY – 2022

SECOND SEMESTER

Sub. : Yoga in ancient literature (201)

Date: 18/05/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1 Multiple choice questions. (10)

1. Arambhavada is stated by
a) nyaya
b) vaisheshika
c) a+b
d) none of these
2. Dhanurveda is upaved of -----.
a) Rugveda
b) Yajurved
c) Samaveda
d) Atharvaveda
3. Nyaya darshan have stated ----- padartha.
a) 16
b) 8
c) 6
d) 9
4. Ishavasya is a -----.
a) Veda
b) Upaveda
c) Asana
d) Upanishada
5. Nastika darshana includes-----.
a) Charvaka
b) Jain
c) Buddha
d) All of these
6. 'Sat-Karyavaad' is stated by
a) Sankhya
b) Nyaya
c) Vaisheshika
d) All
7. Anekantavada is stated by -----.
a) Jain
b) Veda
c) Vaisheshika
d) Charvaka
8. Pilupakavada is stated by -----.
a) Jain
b) Veda
c) Vaisheshika
d) Charvaka
9. Aakasha mahabhuta is originated from -----.
a) Shabda tanmatraa
b) Sparsha tanmatraa
c) Rasa tanmatraa
d) Gandha tanmatraa
10. Total no of indriya is -----.
a) 5
b) 10
c) 11
d) 6

Q. 2 Short Answer questions (Any Four) (20)

1. Kenopanishada
2. Explain pranavichara according to Charvak.
3. Asatkaryavada
4. Compare nyaya-vaisheshika darshan
5. Purva mimasa
6. Jain darshana

Q. 3 Long answer question (Any Two) (30)

1. Write in detail about 'nastika darshana'.
2. Write in detail about 'yoga darshana'.
3. Write in detail about 'Sankhya darshana'.

Marathi Translation

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र.१. योग्य पर्याय निवडा (१०)
१. आरंभवाद ----- नी सांगितला.
अ) न्याय
क) (अ)+(ब)
 २. धनुर्वेद ----- वेदाचा उपवेद आहे.
अ) ऋग्वेद
क) सामवेद
 ३. न्यायदर्शनाने ----- पदार्थ सांगितले आहे.
अ) १६
क) ६
 ४. ईशावास्य हे -----आहे.
अ) वेद
क) आसन
 ५. नास्तिक दर्शनाच्या अतर्गत -----येते.
अ) चार्वाक
क) बुध्द
 ६. सत् कार्यवाद ----- यांना मान्य आहे.
अ) सांख्य
क) वैशेषिक
 ७. अनेकांतवाद -----यांनी सांगितला.
अ) जैन
क) वैशेषिक
 ८. पीलुपाकवाद ----- यांनी सांगितला.
अ) जैन
क) वैशेषिक
 ९. आकाश महाभूताची निर्मिती ----- पासून होते.
अ) शब्द तन्मात्रा
क) रस तन्मात्रा
 १०. इंद्रियांची एकूण संख्या ----- आहे.
अ) ५
क) ११
- ब) वैशेषिक
ड) यापैकी नाही
ब) यजुर्वेद
ड) अर्थवेद
ब) ८
ड) ९
ब) उपवेद
ड) उपनिषद
ब) जैन
ड) सर्व
ब) न्याय
ड) सर्व
ब) वेद
ड) चार्वाक
ब) वेद
ड) चार्वाक
ब) स्पर्श तन्मात्रा
ड) गंध तन्मात्रा
ब) १०
ड) ६

- प्र.२. थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) (२०)
१. केनोपनिषद
 २. चार्वाकानुसार प्रमाण विचार स्पष्ट करा.
 ३. लिहा-असत् कार्यवाद
 ४. न्याय-वैशेषिक दर्शनातील साम्य-भेद लिहा.
 ५. लिहा-पूर्वमीमांसा
 ६. जैन दर्शन

प्र.३. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(३०)

१. नास्तिक दर्शन -सविस्तर लिहा.
 २. योग दर्शन -सविस्तर लिहा.
 ३. सांख्य दर्शन -सविस्तर लिहा.
-